

حسین وکیل افشار

باز هم ترور، باز هم سکوت حقوق بشری

در ماجرای ترور شهید فخری‌زاده همچنان مجامع حقوق بشری سکوت پیشه کرده‌اند

سازمان ملل متحد رسید و امروزه در رویه قضایی دیوان بین‌المللی دادگستری و قواعد عرفی نیز مورد استناد قرار می‌گیرد، تجاوز عبارت است از: «به کارگیری زور به صورت مسلحانه توسط یک دولت علیه حاکمیت یا تمامیت ارضی یا استقلال سیاسی دولت دیگر یا به نحو دیگر که با اهداف سازمان ملل متحد ناسازگار باشد».

البته این تعریف کلمه تهدید را ذکر نکرده ولی از آنجایی که این قطعنامه برای شورای امنیت به عنوان تنها مرجع صالح برای تشخیص تجاوز الزام‌آور نیست و تنها جنبه راهنمایی دارد، شورای می‌تواند بند ۴ ماده ۴ منشور سازمان ملل متحد را مستند قرار دهد و تهدید را نیز جزو تجاوز به حساب آورد.

معمای حیات

از آنجا که بند ۴ ماده ۲ منشور سازمان ملل متحد بیان‌کننده یک قاعده امره است، از این رو شامل همه دولت‌ها؛ چه دولت‌های عضو سازمان ملل متحد و چه دولت‌های غیر عضو سازمان است. با تعریفی که ارائه شده است لذا دولت متجاوز نمی‌تواند با توسل به عدم عضویت دولت قربانی در سازمان ملل متحد، از شمول این ماده خارج شود. در ماده ۲ منشور ملل متحد، موضوع احترام به تمامیت ارضی و استقلال سیاسی و حاکمیت کشورها مطرح شده است، همچنین در بند چهارم این ماده از منشور، اصل «توسل به زور» مورد تأکید قرار گرفته و در بند هفتم این ماده نیز به موضوع عدم مداخله در امور داخلی کشورها توجه شده است.

در ماده سوم اعلامیه جهانی حقوق بشر بر «حق حیات» تأکید شده است. از این رو، سلب حیات یا کشتار فرافقانونی نقض موازین حقوق بین‌الملل بشر تلقی می‌شود و طبق این ماده نمی‌توان بدون حکم قانون یا خارج از چارچوب حقوقی حق حیات افراد را سلب کرد.

ظرفیت‌های حقوقی مبارزه با تروریسم

هر گونه عملیات علیه تروریسم و افراد تروریست باید بر اساس تجویز شورای امنیت سازمان ملل باشد. حال پرسش اساسی این است که در کدام قطعنامه شورای امنیت، این دانشمندان ایرانی تروریست اعلام شده است؟

«به ترامپ توصیه می‌کنیم اگر می‌خواهد از پیگیری جمهوری اسلامی در امان بماند، یک اتاقی از بایندن اجاره کند و در کاخ سفید بماند.» این سخن معاون امور بین‌الملل قوه قضائیه نشان از جدیت این نهاد برای خونخواهی شهدای ترور دارد، هر چند که در حادثه ترور شهید فخری‌زاده هم مجامع بین‌المللی هنوز سکوت خود را نشکسته‌اند.

رئیس کمیته حقوق بشر کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس شورای اسلامی در واکنش به ترور رئیس سازمان پژوهش و نوآوری وزارت دفاع گفت که باید دید این بار مجامع حقوق بشری سکوت مر گبار خود را خواهند شکست؟

زهره الهیان در مطلبی در صفحه توئیتر خود در واکنش به ترور شهید محسن فخری‌زاده در اسپرد ممانند نوشت که انتظار ملت، پاسخ قاطع و کوبنده سپاه پاسداران به عاملان ترور است. باید دید مجامع حقوق بشری این بار سکوت مر گبار خود را خواهند شکست؟

همنوایی منافقین و صهیونیست‌ها

نماینده ایران در سازمان ملل متحد در نامه‌ای به دبیر کل این سازمان و شورای امنیت گفته است که نشانه‌های جدی در باره مسئولیت اسرائیل در ترور محسن فخری‌زاده وجود دارد و خواهان محکوم کردن این ترور شده است.

آنتونی گوئرش، دبیر کل سازمان ملل متحد خواهان خویشتن‌داری و پرهیز از هر گونه اقدامی شده که به افزایش تنش‌ها در منطقه منجر می‌شود.

حدود دو ماه پیش از ترور شهید فخری‌زاده، نام او در نشست شورای ملی مقاومت ایران (شاخه سیاسی گروهک منافقین) مطرح شد اما پیش از آن هم نخست‌وزیر اسرائیل از او نام برده بود.

تهدید هم نوعی تجاوز است

برای بررسی جرم صورت گرفته در اساسنامه دیوان بین‌المللی کیفری نیازمند بررسی عنصر مادی و معنوی این عمل هستیم. با توجه به تعریف تجاوز در قطعنامه ۳۳۱۴ که در سال ۱۹۷۴ به تصویب مجمع عمومی

نظر کارشناس

قدرت‌های بزرگ به صورت مشخص در زمینه حقوق بین‌الملل در حال عمل به استانداردهای دوگانه هستند. یعنی در برابر یک موضوع واحد به دو گونه و متضاد از همدیگر تصمیم می‌گیرند. همه تصمیمات هم حول محور منافع نامشروع آنهاست. یعنی اگر تروری در رابطه با فرد یا گروهی که قدرت‌های بزرگ با آن مخالفند انجام نشود، سیاست سکوت و بایکوت خبری موضوع را انتخاب می‌کنند. اینها بخشی از انتقادات اسناد حقوق دانشگاه تهران در گفت‌وگو با «جوان» در زمینه پیگیری حقوقی ترور شهید فخری‌زاده است.

دکتر احمد مؤمنی‌راد ماجرای ترور شهید فخری‌زاده را از منظر حقوق بین‌الملل مورد تحلیل قرار داد و گفت: «متأسفانه روز جمعه ما یکی از بهترین فرزندان این کشور را از دست دادیم. یک دانشمندی که عمر پربرکت خود را در راه اهداف علمی برای کشور گذاشته بود؛ شهید محسن فخری‌زاده معاون وزیر دفاع و رئیس سازمان پژوهش و نوآوری».

ما حدود ۲۰ کنوانسیون حقوق جهانی و منطقه‌ای راجع به تروریسم داریم. می‌توان گفت اولین کنوانسیون سال ۱۹۳۷ در ژنو به تصویب رسید.

بنابر این از این منظر هم این ترور باید با واکنش مجامع حقوقی بین‌الملل همراه باشد. بر اساس مواد ۲۴ و ۲۵ طرح پیش‌نویس مسئولیت بین‌المللی دولت‌ها که در سال ۲۰۰۱ توسط مجمع عمومی سازمان ملل متحد به تصویب رسیده است، ایران می‌تواند دست به «اقدام متقابل» بزند. بنابر این ایران حق اقدام متقابل در مقابل این جنایات را برای خود محفوظ می‌دارد.

از جمله ظرفیت‌های حقوقی که کارشناسان در این زمینه مطرح کرده‌اند، می‌توان به امکان طرح شکایت در شورای حقوق بشر و مجمع عمومی و درخواست محکومیت ارتکاب ترورهای هدفمند، انعکاس موضوع به کمیته بین‌المللی صلیب سرخ به دلیل نقض قواعد حقوق بشر دوستانه بین‌المللی و تنظیم دادخواست و شکایت در دادگاه‌ها و مراجع قضایی داخلی از طریق قوه قضائیه و متهم نیست و ریشه اصلی دشمنی‌ها و جنایات‌ها رژیم امریکاست.

سرخ‌خ‌ها به امریکا می‌رسد

معاون امور بین‌الملل قوه قضائیه هم در این باره اظهار کرد: در قضیه ترور شهید فخری‌زاده فرار رژیم صهیونیستی متهم نیست و ریشه اصلی دشمنی‌ها و جنایات‌ها رژیم امریکاست. علی باقری افزود: منشأ اصلی اگر رژیم صهیونیستی هم باشد بدون اجازه امریکایی‌ها ب هم نمی‌خورد و اختیاری ندارند. در عرصه تحریم اروپایی‌ها با امریکایی‌ها همکاری می‌کنند و در عرصه ترور، صهیونیست‌ها و

بر اساس مواد ۲۴ و ۲۵ طرح پیش‌نویس مسئولیت بین‌المللی دولت‌ها که در سال ۲۰۰۱ توسط مجمع عمومی سازمان ملل متحد به تصویب رسیده است، ایران می‌تواند دست به «اقدام متقابل» بزند. بنابر این ایران حق اقدام متقابل در مقابل این جنایات را برای خود محفوظ می‌دارد

برخی عوامل دیگر تروریستی، باقری گفت: این گروه‌های تروریستی همین‌الان در کشورهای اروپایی اجازه فعالیت دارند و آزادانه فعالیت می‌کنند. در ترور شهید سلیمانی کدام کشور اروپایی این ترور را محکوم کرد؟ خیلی‌ها سکوت کردند و آنها هم که حرف زدند گفتند در پاسخ به اقداماتی بود که شهید سلیمانی انجام داده بود. اگر همه توجه‌ها را به رژیم صهیونیستی جلب می‌کنیم نباید حواسمان از امریکایی‌ها و اروپایی‌ها منحرف شود.

ترویج و تشویق تروریسم

معاون امور بین‌الملل قوه قضائیه یادآور شد: چندی قبل در وین یک اقدام تروریستی شکل گرفت، غیر از کشورهای اروپایی دبیر کل سازمان ملل رسماً بیانیه داد و ترور را محکوم کرد؛ چرا الان محکوم نمی‌کنند؟ الان دبیر کل سازمان ملل، مسئولان حقوق بشری در ژنو، رئیس شورای حقوق بشر و کمیسرای عالی حقوق بشر و مسئولان کشورهای اروپایی در جایگاهی هستند که باید این ترور را محکوم کنند و در جایگاه پاسخگویی هستند. اگر آنها در این زمینه اقدامی نکنند عملاً به معنی ترویج و تشویق تروریسم است، نمی‌شود با تروریسم دوگانه برخورد کرد.

دبیر ستاد حقوق بشر ادامه داد: سرلشکر باقری در بیانیه تأکید کردند انتقام این جنایت را از عاملانش خواهیم گرفت؛ دنیا به ویژه امریکایی‌ها و صهیونیست‌ها می‌دانند نیروهای نظامی ما وقتی حرفی می‌زنند حتماً انجام می‌دهند. صهیونیست‌ها و طرف‌های دخیل در این ترور باید منتظر انتقام سخت از طرف دستگاه‌های ذیربط باشند. در دستگاه قضایی به صورت جدی این قضیه را در دستور کار داریم. امروز هم بحث‌هایش انجام شد.

گزارشگر را مجبور به استعفا کردند

باقری تصریح کرد: خیلی از ظرفیت‌های حقوقی بین‌المللی در دست قدرت‌های غربی است و در پیچه‌هایی وجود دارد که می‌شود از آن ظرفیت‌ها استفاده کرد. ما باید هوشمندی داشته باشیم تا بتوانیم از آنها استفاده حداکثری کنیم. در قضیه ترور شهید سلیمانی غربی‌ها جلوی خیلی از عرصه‌ها را می‌گیرند. یکی از گزارشگران ویژه موضوعی شورای حقوق بشر که مربوط به قتل‌های

اعتنایی نکرده است. عجیب است ما در دنیا با یک رژیم طرف هستیم که به هیچ موردی از حقوق بین‌الملل پایبند نیست. شورای امنیت سازمان ملل هم که خود را مکلف به حفظ صلح و امنیت جهان می‌داند، ناتوان از مقابله با رژیم صهیونیستی است. در حقیقت شاید بتوانیم بگوییم که رژیم صهیونیستی در واقع بخشی از قدرت و حاکمیت ایالات متحده را تشکیل می‌دهد. چطور می‌شود که شورای امنیت این همه قطعنامه صادر می‌کند و این رژیم در مناطق تحت سیطره خود هر روز اقدامات مجرمانه می‌کند و مورد تحریم شورای امنیت قرار نمی‌گیرد. این رژیم بارها رهبران حماس، جهاد اسلامی، حزب‌الله و دانشمندان ایرانی را ترور کرده ولی هیچ اقدامی علیه آنها صورت نگرفته است. قضیه روشن است ما هیچ امیدی به سازمان ملل و شورای امنیت نداریم. ما باید اقدامات خود را در چند سطح و به موازات یکدیگر انجام دهیم؛ هم اقدامات سیاسی، دیپلماتیک هم اقدامات دفاعی-امنیتی و هم اقدامات حقوقی. این

خودسرانه است، در تیرماه امسال گزارشی را در مورد شهادت سردار سلیمانی منتشر و تصریح کرد که این اقدام غیرقانونی و خلاف حقوق بین‌الملل است و امریکایی‌ها هیچ توجیهی برای این اقدام (شهادت سردار سلیمانی) نداشتند. امریکایی‌ها اعتراض کردند و این گزارشگر گفت من تابع حقوق بین‌الملل هستم نه امریکا؛ دو روز پیش چون دیدند نمی‌توانند نظرش را عوض کنند، او را مجبور به استعفا کردند.

یک اتاق از بایندن اجاره کند

معاون امور بین‌الملل قوه قضائیه تصریح کرد: به طور جدی از همه ظرفیت‌های بین‌المللی استفاده می‌کنیم. پایان ریاست جمهوری ترامپ آغاز رسیدگی جدی به جرائم و جنایاتی است که ترامپ علیه ملت ایران به ویژه ترور شهید سلیمانی انجام داد. پایان ریاست جمهوری ترامپ آغاز عملیات جدی حقوقی و قضایی جمهوری اسلامی ایران است. به ترامپ توصیه می‌کنیم اگر می‌خواهد از پیگیری جمهوری اسلامی در امان بماند یک اتاق از بایندن اجاره کند و در کاخ سفید بماند.

شناسایی و دستگیری محکومان متواری

پس از ماجرای ترور شهید فخری‌زاده، جلسهای هم در دادستانی تهران به منظور شناسایی و دستگیری سریع و به موقع محکومان و متهمان فراری با حضور علی القاسمی، دادستان تهران، سردار رحیمی، فرمانده انتظامی تهران، برخی از معاونان دادستان و رؤسای پلیس‌های تخصصی برگزار شد.

دادستان عمومی و انقلاب تهران در این جلسه با اشاره به اینکه یکی از موضوعات ویژه در دستور کار دادستانی تهران، ارتقای نظم و امنیت عمومی و آرامش مردم است، گفت: یکی از راه‌های تحقق آرامش و امنیت شهروندان پیشگیری از تکرار جرم با اجرای سریع و به موقع عدالت است و از این رو شناسایی و دستگیری محکومان متواری به جد در دستور کار دادستانی است.

القاسمی با بیان اینکه تعدادی از متهمان به دلیل عدم شناسایی مر تکب تکرار جرم می‌شوند، اظهار کرد: یکی از ابزارهای مهم ارتقای رضایت‌مندی عمومی از دستگاه قضایی و ایجاد آرامش، شناسایی و دستگیری محکومان متواری است که مسئولیت اصلی آن بر عهده نیروی انتظامی، سایر ضابطین و دستگاه قضایی است و بر این اساس باید به گونه‌ای برنامه‌ریزی شود که پرونده‌های جدید ما را از پرونده‌های سابق که تحقیقات آنها کامل انجام نشده است و متهمان و محکومان آن شناسایی نشده‌اند، غافل نکند.

امادگی شبانه‌روزی دادستانی

وی تأکید بر اینکه تمام پرونده‌های جدید و قدیم باید هر روز به صورت مستمر پیگیری شوند، افزود: بر این اساس باید با برنامه روزانه‌ای این پرونده‌ها مستمر رصد شوند تا بتوان رضایت‌مندی عموم مردم را به دست آورد.

دادستان تهران در بخشی دیگری از سخنان خود بر آسیب‌شناسی اقدامات برای دستگیری متهمان متواری نیز تأکید کرد و گفت: بر این اساس باید ضمن آسیب‌شناسی اقدامات و اتخاذ راهکارهای اجرایی و عملیاتی به منظور رفع نواقص و آسیب‌هایری دستگیری متهمان متواری اقدام کرد.

القاسمی از اعلام آمادگی دادستانی تهران برای صدور مجوزهای قضایی به منظور دستگیری متهمان و محکومان متواری همانند گذشته خبر داد و افزود: دادستانی تهران مانند همیشه این آمادگی را دارد که به صورت شبانه‌روزی با رعایت موازین قانونی برای ورود به مخفیگاه و دستگیری متهمان مجوز صادر کند؛ چرا که این امر تسریع در دستگیری متهمان و در نهایت رضایت‌مندی مردم را به همراه دارد.

انجام حجت با متهمان متواری

وی در این جلسه همچنین به متهمان متواری هشدار داد که داوطلبانه خود را به مراجع انتظامی، امنیتی و ضابطین معرفی کنند تا در روند رسیدگی و تحقیقات آن تخفیفات قانونی برخوردار شوند.

دادستان تهران همچنین با متهمان متواری اتمام حجت کرد و گفت: چنانچه به صورت قهری توسط ضابطین دستگیر شوند، مشمول هیچ کدام از ارفاقات قانونی در فرایند رسیدگی نمی‌شوند.

القاسمی از شهروندان نیز خواست چنانچه از مکان اختفا یا سکونت متهمان متواری اطلاع دارند بر حسب وظیفه قانونی و شرعی خود مراتب را به واحدهای انتظامی اطلاع دهند.

دیده‌بان

■ در این ستون نگاهی به اتفاق‌های خوشایند هفته اخیر در سیستم قضایی کشور داریم. اتفاق‌هایی که بیانگر افاق‌های روشن قضایی و دادرسی در کشور است.

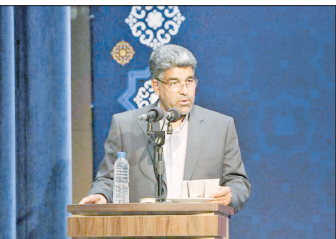
تفاهننامه بسیج و سازمان زندان‌ها

همزمان با آغاز هفته بسیج، جلسهای به منظور گرامیداشت یاد شهدای هشت سال دفاع مقدس و مدافعان حرم در محل سالن کنفرانس اداره کل زندان‌های استان تهران برگزار شد. در ابتدای این جلسه، سیدحسین‌الله حیات‌الغیث، مدیر کل زندان‌های استان تهران با تسلیت به مناسبت شهادت دانشمند علوم هسته‌ای شهید فخری‌زاده و گرامیداشت هفته بسیج گفت: در تفاهننامه‌ای که بین سازمان بسیج و سازمان زندان‌ها منعقد شده، قرار است بسیج در زمینه آزادی زندانیان نیازمند وارد عمل شده و در مرحله اول زمینه‌آزادی یک هزار نفر فراهم سازد. مدیر کل زندان‌های استان تهران با گرامیداشت یاد شهدای مدافع حرم، به ویژه شهید قاسم سلیمانی و همرزمانش از جمله شهید سرافراز حججی تأکید کرد: امروز در شرایط تحریم‌های ظالمانه و شیوع کرونا در جهان، باید با روحیه بسیجی و خدمت مضاعف در سنگر جهادی اصلاح و تربیت تلاش کنیم و روحیه بسیج باید بر روند خدمت در زندان‌ها حاکم باشد.

آزادی ۴۱ زندانی جرائم غیر عمد

رئیس کل دادگستری استان کرمانشاه از آزادی ۴۱ زندانی جرائم غیر عمد از زندان مر کزی این استان خبر داد. پرویز توسلی‌زاده در گفت‌وگو با خبرگزاری میزان گفت: مراسم آزادی ۴۱ تن از زندانیان غیر عمد معسر از پرداخت دیه و رد مال زندان همزمان با هفته بسیج در زندان کرمانشاه برگزار شد. وی با اشاره به منویات مقام معظم رهبری و تأکیدات ریاست قوه قضائیه مبنی بر ضرورت کاهش جمعیت کیفری زندان‌ها، اظهار داشت: نباید هیچ فرد آبرومندی در زندان باشد. زندان باید جای افراد شرور و خطرناک باشد. رئیس کل دادگستری استان کرمانشاه تأکید کرد: جمعیت کنونی کیفری استان کرمانشاه باید کمتر شود و برای رسیدن به این هدف باید از عوامل پیشگیرانه و به کارگیری مجازات‌های جایگزین حبس استفاده کنیم.

تثبیت ۳ میلیون هکتار

از اراضی ملی فارس

مدیر کل ثبت اسناد و املاک فارس از تثبیت بالغ بر ۳ میلیون و ۱۰۰ هزار هکتار از اراضی ملی در سطح این استان طی هشت ماهه امسال خبر داد.

سیدمهدی هاشمی در گفت‌وگو با خبرگزاری میزان با بیان اینکه حرکت در مسیر تفاهننامه‌های منعقد به منظور اجرای بیهینه قانون جامع حد نگار یکی از مهم‌ترین اولویت‌های ادارات ثبتی استان فارس است، گفت: رفع موانع مستندسازی اراضی ملی و منابع طبیعی مستلزم استمرار جلسات کارشناسی میان سازمان ثبت فارس و منابع طبیعی است. وی عنوان داشت: با توجه به سیاستگذاری موجود در برنامه‌های پنجم و ششم توسعه و قوانین موضوعه، ادارات ثبت به عنوان متولی صدور اسناد مالکیت املاک و اراضی در صورت همراهی دیگر ادارات مرتبط نقش حائز اهمیتي در این زمینه دارند و بر همین اساس مصمم هستیم با هدف دفاع از مالکیت‌های ملی و منابع طبیعی زمینه تسریع و تسهیل صدور اسناد مالکیت اراضی ملی را فراهم کنیم. هاشمی ادامه داد: سیاست‌های تحول‌گرایانه سازمان ثبت اسناد و املاک کشور و نگاه ویژه این سازمان به میثت تثبیت مالکیت اراضی ملی و منابع طبیعی مؤیدی بر تثبیت بالغ بر ۳ میلیون و ۱۰۰ هزار هکتار از این اراضی در سطح استان فارس طی هشت ماهه امسال است. همچنین مدیر کل ثبت فارس با تقدیر از عملکرد ادارات ثبت اسناد و املاک شهرستان‌های اقلید، چهرم، خفر و فسا به جهت تداوم بودن بالاترین آمار در زمینه صدور اسناد و ادارات ثبت آباده، داراب، لار و نیزیر در تثبیت مالکیت اراضی ملی ایران امیدواری کرد که در ماه‌های باقیمانده تا پایان سال نیز با همدلی و همگامی ادارات ثبت و منابع طبیعی استان شاهد نتایج چشمگیر در این زمینه باشیم.